Бүхы оронуудай пролетаринар, нэгэдэгты!

Бурят-Монголой ҮНЭН

ВКП(б)-гэй Бурят-Монголой Обкомой, БМАССР-эй Верховно Соведэй ба ВКП(б)-гэй Улан-Удын Горкомой орган.

№ 158 (4794)
ВОСКРЕСЕНЬЕ
АВГУСТЫН
12
1945 он

Сэн 20 мүнгэ

Августын 10-ай үдэр соо манай хурдан ябадалта сэрэгүүд Забайкальеда Ехэ Хинганска хада гүбөө тээшэ 170 километр хүртэр урагшаа дабшаһан байна.

Шэн габьяата сэрэгүүдэе соло алдараар хүреэлэе!

Японско агрессорые бута сохихын тулада эршэтэй шангаар ажаллая!

Япони болбол хүнэй шуһаар үндалхаха, хүнэй хүсөөр хүдэлмэреэ хүүлхэ гэжэ бододог хадаа хариин газар нютагта ходо хорхойтожо байдаг юм. Һүүлшын хэдэн арбаад жэлэйшье түрша соо хэжэ байһан политикыень хараад үзэхэдэ, энэ шунахай ябадалынь элитэ болоно. Манай советскэ гүрэнэй һая тогтожо байхада, японско шунахайнар Алас Дурна зүгтэхи газартамнай шүдөө ирзайлгаад, наашаа орожо, манай Бурят-Монголдошье һандарал һүйдхэл хэһэн, тойбо тодхор татаһан байха юм. Японско зонхилогшод өөр заяанайнгаа агрессивнэ шунахай бодолдо һүзэглэн дахажа, сэсэглэн хүгжэжэ байгаа советскэ ороной зарим хубииень залгижа абаха һанаатайгаар хэдэн дахин доботолоод үзэһэн бэлэй. Теэд тэдэнэй провокационно шунахай һэдэлгэнүүд таһа сохигдодог байгаа.

Япони болбол Германитай нэгэн адли зорилготой байжа, тэрээнэйнгээ амяа таһартаршье хүтэрэлдэжэ ябаһан байна.

Советскэ Правительство болбол союзническа үүргэ уялгадаа үнэн сэхэ байжа, Японин капитулироваалхаһаа арсаһыень хараадаа абаад, японско агрессидэ эсэргүүсэхэ дайнда оролсожо, тэрээгээр дайн сэрэгые дүүргэхэ болзорые хорооохо, хүн амитанай үхэхэ хорохо ябадалые үсөөрүүлхэ болон бүгэдэниитын эб найрамдалые түргэнөөр һэргээн бодхоохо хэрэгтэ туһалха тухай союзнигуудай хэһэн дурадхалыень хүлеэн абаба. Тиигээд байхада Советскэ Союз Японидо эсэргүү дайнда өөрынгөө англо-американска союзнигуудтай хамта оролсобо гээшэ.

Японидо эсэргүү дай соносхоһон тухай түрэл Советскэ Правительствымнай мэдүүлгэ уужам тэнюун орон нютагай булан тохой бүриидэ сахилгаан түргэнөөр дуулдаба. Советскэ арад өөрынгөө правительствын шиидхэбэринe сээжэ зүрхэеэ хананги̇аар уггажа, шунахай японско агрессорые хла бута сохихын тула хамаг бүхы хүсэ, хамаг бүхы юумэеэ үгэхөөр бэлэн байһанаа мэдүүлнэл.

Манай республикын городууд болон хүдөө нютагуудаар хүн зоной митинг суглаанууд боложо байна. «Японско агрессорые бута сохихын тула бултадаа эршэтэй шангаар ажаллахабди» гэжэ хүн зонмнай нэгэн дуугаар хэлэнэд.

Советскэ Правительствын үмэнэһөө СССР-эй Гадаада Хэрэгүүдэй Арадай Комиссар В. М. Молотовой хэһэн мэдүүлгэдэ зорюулагдаһан митинг дээрэ Бичурын аймагай «Безбожник» колхозой партийна эхин организацин секретарь нүхэр Авдеев иигэжэ хэлэбэ:

—Японско фашизмые даража үгы хэхэ дайнда советскэ гүрэнэйнгөө оролсоод байхадань, манай «Безбожник» колхоз таряахуряалгаяа 18 хүдэлмэрин үдэр соо сүм дүүргэжэ, таряа талха болон хүдөө ажалай бусад продуктнуудые тушаахa талаар ноябрин 1 болтор 100 процент гүрэнтэеэ тоосохо.

Иимэ тодорхой тобшо уялгануудые үбһэ хуряажа, адуу малаа үсхэжэ, артелиин элдэб ажал хэжэ ябаһан Баргажан, Хориин, Хэжэнгэ Сэлэнгын колхозни̇гууд абажа байна гэжэ манай корреспондентнүүд ба хүдөө бэшэгшэд мэдээсэнэ.

«Эсэгэ ороноо хамгаалгын дайнай үедэ манай депогой коллектив эршэтэй шангаар хүдэлмэрилжэ, Эсэгэ орондоо үнэн сэхэ байһанаа гэршэлһэн юм. Мүнөө манай коллектив фронтын туһада ямаршье даалгабари дүүргэхээр бэлэн байна. Хүдэлмэришэн бүхэнэй зорилго хадаа Улаан Армиин солдат шэнги, офицер шэнги сахилга журамтайгаар, шанга эршэтэйгээр ажаллаха ябадал болоно. Һэрэмжэеэ дээшэлүүлэе. Дайсаниие дууһан бута сохихын тулада аһан шадалаараа ажаллая!» гэжэ Улан-Удын депогой хүдэлмэрилэгшэ нүхэр Паршин хэлэнэ.

Эсэгэ оронойнгоо, жаргаланта хүхюун байдалайнгаа түлөө ямаршье даалгабари дүүргэхээр арад зоной эрид шиидэнги байһан тухай үшөө олон коллективүүдэй, республикын город тосхоной ажаһуугшадай аман тангаригууд, тодорхой арюун уялганууд хэлэжэ үгэнэ. Японско агрессорые бута сохихын түлөө тэмсэлдэ эгээл ехэ аша туһатайгаар хүдэлмэрилхэ гээшэ үбһэ таряа хуряажа ябаһан колхозник бүхэнэй, машина зэбсэг хэжэ ба заһажа байһан хүдэлмэришэн бүхэнэй, ажалай фронтын алишье участок дээрэ хүдэлмэрилжэ ябаһан хүн бүхэнэй эгээл арюун, эгээл үндэр патриотическа уялгань болоно. Дайсан харые даран сохихын тула хэрэгтэй бүхы юумээр Улаан Армияа хангахын түлөө предприяти, колхоз, эмхи зургаан бүхэнэй хамаг бүхы ажалынь шэглүүлэгдэхэ ёһотой. Эдэ бүхы ажалые амжалтатайгаар ябуулха гээшэ партийна болон советскэ органуудай дайшалхы зорилгонууд мүн.

Бурят-Монгол хадаа хилэдэ ойро республика мүн. Энэ халаа Бурят-Монголдо һуужа байһан хүн бүхэнэй үмэнэ тон харюусалгатай үүргэнүүдые табина. Революционно һэрэмжые дээшэлүүлжэ, дайсанай али нэгэн провокацида эсэргүүсэхээр, худал хуурмаг үгэ тарааха ябадалтай эрид тэмсэхээр бэлэн байха ёһотойбди.

Мүнөө манай Улаан Армиин сталинска дивизинүүд Японидо эсэргүү дайн байлдаанда оролсоод доботолхы байлдаануудые хэжэ байна.

Манай Улаан Арми, манай советскэ арад өөрынгөө гениальна полководец Верховно Главнокомандалагша Советскэ Союзай генералиссимус И. В. Сталинай хүтэлбэри доро дэлхэйн эгээл хүсэтэй дайсан болохо гитлеровскэ Германиие бута сохёо һэн. Мүнөө англо-американска союзнигуудтаа хамта дайн байлдаануудые газар дээрэ, далай дээрэ, агаарта хэжэ японско агрессорыешье бута сохихо байхабди.

Японско агрессорые бута сохихын тулада эршэтэй шангаар ажаллая!

Городой интеллигенциин митинг

Үсэгэлдэр городской театрай байшан соо эндэхи интеллигенциин митинг болобо. Японидо эсэргүү дай соносхохо тухай Советскэ Правительствын шиидхэбэриие нэгэн дуугаар һайшаажа байһанаа мэдүүлхын тулада эрдэм наукын хүдэлмэрилэгшэд, уранзохёолшод, врачууд, уранзураашад, артистнууд ба эмхи зургаануудай алба хаагшад эндэ сугларба.

Партиин Городской райкомой секретарь нүхэр **Хамаганов** ВКП(б)-гэй горкомой үмэнэһөө энэ митингые нээбэ.

Республикын арадай уранзураагша, РСФСР-эй искусствонуудай габьяата ажал-ябуулагша нүхэр **Сампилова** үгэ үгтэнэ.

—Японидо эсэргүүсэжэ Советскэ Союзай хэжэ байһан дайн хадаа бүхы дэлхэй дээрэ амгалан тайбан байдал гээшые түргэнөөр ерүүлхэ байна. Түүхэтэ энэ үдэрнүүдтэ бидэнэр, уранзураашад хамаг бүхы оюун бэлигээ японско агрессорые бута сохихо нангин хэрэгтэ үгэхэ байнабди.

Һүүлээрынь орденто багша нүхэр Ковалевская трибуна дээрэ гаража, Японииe түргэнөөр диилээд, энэ байшан соо баһал сугларха байһандаа найдана̇б гэбэ.

Саашань арадай уранзохёолшо Хоца Намсараев үгэ абажа, Советскэ Правительствын түүхэтэ мэдүүлгые бурят-монгол арад үнэн зүрхэнһөөн дэмжэнэ гэбэ.

«Манай советскэ арад хадаа Германиие дараһан агуу ехэ илалтаараа зоригжожо, өөрынгөө Эхэ ороной түүхэдэ алдартай шэнэ хуудаһа бэшэхэ байха гэжэ Киргизскэ ССР-эй габьяата артист нүхэр **Уринов** хэлэбэ.

Удаань историческа наукануудай кандидат нүхэр **Шоткинова**, ПВРЗ-гэй главна конструктор нүхэр **Шаройко**, РСФСР-эй габьяата врач нүхэр **Коновалова**, РСФСР-эй искусствын габьяата ажал-ябуулагша нүхэр **Балдано** гэгшэд үгэ хэлэбэд.

Митингдэ хабаадагшад тон ехэ дэбжэлтэтэйгээр Советскэ Союзай Генералиссимус нүхэр Сталинда ба Забайкальска фронтын командованида амаршалгын телеграммануудые эльгээбэ.

Советскэ Информбюроһоо

1945 оной августын 10-ай оперативна мэдээн

Августын 10-да Алас Дурна зүгтэ манай сэрэгүүд Маньчжуриин газар худар улам саашаа байлдаатайгаар дабшажа үргэлжэлүүлбэ.

Приморьедо манай сэрэгүүд үсэд шанга байлдаануудые хэһэнэйнгээ һүүлээр японтоной хамгаалгын газарай ехээр бэхжүүлэгдэмэл үни удаан сагай узелнууд болохо—**Пограничная, Дуннин, Санчагоу** гэжэ городууд болон түмэрзамай станцинуудые эзэлэн абаба, тиигээд 30 километр хүртэр урагшаа дабшаһан бэеэрээ, КВЖД дээрэ **Сяосуйфынхэ (Хобей), Силиньхэ ба Мацяохэ** гэжэ станцинуудые эзэлһэн байна.

Хабаровскһаа баруун-урдуур болон урдуур манай сэрэгүүд **Амур** мүрэнэй урда эрье дээрэ байһан **Лобей, Тунцзян (Лахасусу)** гэжэ ба **Уссури** мүрэнэй баруун эрье дээрэ байһан **Жаохэ, Хутоу (Хулинь)** гэжэ городуудые байлдаатайгаар эзэлэн абаад, дурсагдаһан газарнуудһаа 20 километр хүртэр урагшаа дабшаһан байгаа.

Благовещенскын оршондо манай сэрэгүүд **Амур** мүрэниие гаталжа гараад, тус мүрэнэй урда эрьедэ байһан **Сахалян, Айгунь** гэжэ городуудые эзэлээд, улам саашаа урда зүг тээшэ 15 километр хүртэр урагшаа дабшаба.

Забайкальеда манай сэрэгүүд зоригтой шанга сохилтонуудые хэһэнэйнгээ эсэстэ дайсанай харгынуудай шухала узелнууд ба хамгаалгын газарай хүсэ ехэтэй түшэг тулгууриин пункт болохо—**Хайлар** гэжэ город болон түмэрзамай станциие эзэлэн абаба, мүн тэрэшэлэн **Далай-Нурай** оршондо **Аргунь** гэжэ түмэрзамай станциие эзэлһэн ба дурсагдаһан газарнуудһаа саашаа 20 километр хүртэр урагшаа дабшаһан байха юм.

Буир-Нурай оршондо манай сэрэгүүд болбол **Хайлар** городһоо урдуур **Ехэ Хинган** хадын бооридо хүрэһэн байгаа.

Августын 10-ай үдэр соо манай хурдан ябадалта сэрэгүүд Забайкальеда **Ехэ Хинганска хада гүбөө** тээшэ 170 километр хүртэр урагшаа дабшаһан байна.

Манай авиаци болбол Маньчжуриин түмэрзамай гол ехэ узелнуудта сохилтонуудые хэжэ үргэлжэлүүлээ.

СОВИНФОРМБЮРО.

СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ М. И. Калинин Хитад Республикын Гадаада Хэрэгүүдэй Министр г-н Ван Ши-цзе гэгшэтэй уулзаба

Августын 10-да СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ М. И. Калинин болбол Хитад Республикын Гадаада Хэрэгүүдэй Министр г-н Ван Ши-цзе гэгшэтэй уулзаба.

Уулзалган болоходонь СССР-эй Гадаада Хэрэгүүдэй Арадай Комиссарай орлогшо С. А. Лозовский, Хитад Республикын Элшэн сайд г-н Фу Бин-чан ба Хитадай делегациин член г-н Лю Цзе-жун гэгшэд байлсаба.

Токиодо һуугаа Советскэ Элшэн Сайдта Японско Правительствын хэһэн мэдүүлгэ

(ТАСС-эй мэдээсэл)

Мүнөөдэр, августын 10-да, Японидо һуугаа Советскэ Элшэн Сайд Я. А. Малик гэгшын дэргэдэ японско Гадаада Хэрэгүүдэй Министр г-н Того гэгшэтэй уулзалга болобо гэһэн мэдээсэл мүнөө һаяхан Токиоһоо абтаба. Г-н Того гэгшэ Советскэ Элшэн Сайдта дооро дурсагдаһан мэдүүлгэ хэһэн байна гэбэл:

„Энэ оной июлиин 26-да гаргагдаһан аад, тэрээндэ Советскэ Правительствыншье нэгэдэлсэһэн Декларациин условинуудые Японско Правительство хүлеэн абахаар бэлэн байна. Энэ Декларации хадаа Японин бэеэ даанхай дээдэ зонхилогшо болохо императорай онсо эрхыень дайраха эрилтэнүүдые табяагүй байна гэжэ Японско Правительство ойлгоно. Японско Правительство болбол энээн тушаа тодорхойгоор мэдээсэн дуулгахые гуйна".

Г-н Того болбол Америкын Холбоото Штатуудай, Англиин болон Хитадай правительствонуудта баһа иимэрхүү мэдүүлгэнүүд Швецеэр дамжуулагдан үгтэбэ гэжэ мүн лэ мэдээсэһэн байха юм.

БМАССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Указ

Олон хүүгэдтэй эхэнүүдые „Эхын Алдар" гэжэ орденууд ба „Эхын Медаль" гэжэ медальнуудаар шагнаха тухай

(Үргэлжэлэл. Эхининь «Б. М. Үнэнэй» августын 10-най номерто).

Табан хүүгэдые түрэһэн ба хүмүүжүүлһэн эхэнүүдые «ЭХЫН МЕДАЛЬ» ГЭЖЭ 2-ДОХИ ЗЭРГЫН МЕДАЛЯАР

33. МИНЕЕВА Анастасия Фоминичнае—Яруунын аймагай Госрыбзаводой хүдэлмэришэн.

34. МУЛОНОВА Степанида Ивановнае—Яруунын аймагай, Гунда тосхоной гэрэй эзэн эхэнэр.

35. МОСКВИТИНА Васса Константиновнае—Закаменай аймагай, Сталинай нэрэмжэтэ колхозой колхозница.

36. МАРДОЛЕНОВА Анисья Платоновнае—Закаменай аймагай, Сталинай нэрэмжэтэ колхозой колхозница.

37. МУНКУЕВА Цыпилые—Закаменай аймагай, «Большевик» колхозой колхозница.

38. НАМСАРАЕВА Дулгар Хашитовнае—Яруунын аймагай, Сосново-Озёрск тосхоной гэрэй эзэн эхэнэр.

39. НАЙДАНОВА Лапжит Ардиевнае—Закаменай аймагай «Большевик» колхозой колхозница.

40. ПОПОВА Аграфена Глебовнае—Закаменай аймагай, Калининай нэрэмжэтэ колхозой колхозница.

41. ПОПОВА Варвара Зиновьевнае—Закаменай аймагай, Калининай нэрэмжэтэ колхозой колхозница.

42. ПЕТРОВА Устинья Ивановнае—Мухаршэбэрэй аймагай, Шаролдай тосхоной гэрэй эзэн эхэнэр.

43. ПЛЯСКИНА Екатерина Ивановнае—Яруунын аймагай, Гунда тосхоной гэрэй эзэн эхэнэр.

44. РИНЧИНОВА Цыремжит Ринчиновнае—Яруунын аймагай, Баруун Ульдирга тосхоной гэрэй эзэн эхэнэр.

45. СУЛЬТИМОВА Дымбрыл Сультимовнае—Яруунын аймагай «XVII партконференция» колхозой колхозница.

46. САРАЕВА Клавдия Семёновнае—Яруунын аймагай, «Коминтерн» колхозой колхозница.

47. ТЕПЛЯКОВА Федосья Егоровнае—Яруунын аймагай, Гунда тосхоной гэрэй эзэн эхэнэр.

48. ФРОЛОВА Марина Ивановнае—Закаменай аймагай, Сталинай нэрэмжэтэ колхозой колхозница.

(Үргэлжэлэлынь хожом гараха).

Физкультурнигай Бүхэсоюзна Үдэр

Мүнөө жэлдэ Физкультурнигай Бүхэсоюзна Үдэрые советскэ залуушуул, тэрээнтэй нэгэн хамта бүхы советскэ арад түүхэтэ оршон байдалда тэмдэглэжэ байна. Манай орон дотор физическэ культура ба спорт гээшэ гүрэнэй удхашанартай хэрэг болонхой. Советскэ Правительство болбол манай залуушуулые физическээр хүмүүжүүлхэ хэрэгтэ ехэхэн мүнгэн зөөри гүрэнэй бюджедһээ һомолжо, хэдэн олон стадионууд, спортивна талмайнуудые болон уһанай станцинуудые гоё һайханаар барижа, имагта физкультурада зорюулаад, манай залуу үеынхидые физкультура ба спортдо һургана.

Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агууехэ дайнай жэлнүүдтэ физкультура ба спортын хүдэлмэри зааханшье һуладхагдаагүй, харин улам саашаа хүгжөөгдэжэ байгаа. Эдэ жэлнүүдтэ стадион, физкультурна талмайнуудые шэнээр бариха ябадал үргэлжэлүүлэгдэжэ, тэндэ хэдэн зуу мянган залуушуул һуража гараһан байха юм. «Ажал ба оборонодо бэлэм» гэһэн значёгуудые абаһан залуу үеын басагад болон хүбүүдэй тоо арбаад шахуу миллион олон болоо. Иимэ болохолоороо, физкультурнигуудай хүдэлөөн манай орон соо үдэр ерэхэ тудам үргэдэжэ байһаниинь эли. Дайн сэрэгэй жэлнүүдтэ манай залуушуул өөһэдынгөө патриотическа үүргэнүүдые нэрэтэй түрэтэйгөөр дүүргэжэ, бэеэ сэрэгэй һуралсалда бэлэдхэжэ шадаһан байнад. Мүнөө жадаар хадхалсаха байлдаануудые хэжэ шадаха, мотоциклет жолоодохо, буудаха, граната шэдэхэ гэхэ мэтын мэргэжэлнүүдые шудалһан хүнүүд олон болоо. Улаан Армимнай бэе махабудаа хатуужуулһан, буу зэбсэгүүдэй техникые һайнаар шудалһан боецууд болон командирнуудые физкультурна общестонуудһаа хүлеэжэ абадаг болобо.

Манай орон дотор физкультурна хүдэлөөе үргэдхэхэ талаар ленинско-сталинска комсомол дайн сэрэгэй жэлнүүдтэ ехэхэн үүргэ дүүргэһэн байна. Комсомольско организацинууд хадаа советскэ залуушуулые физкультурын мэргэжэлдэ һургаха талаар гансахан городууд соо бэшэ, харин хүдөө нютагуудаар ехэхэн хүдэлмэри хэбэ.

Немецко-фашистска эзэмдэгшэдтэ эсэргүү дайн сэрэг советскэ зэбсэгтэ хүсэнүүдэй бүрин түгэс илалтаар дүүрэбэшье һаа, мүнөө Алас Дурна зүгтэ японско агрессорнуудые бута сохихо зорилготойгоор советскэ оромнай дайн байлдаанда оролсобо.

Энэ шухалын шухала гүрэн түрын удхашанартай хэрэгтэ ажаүйлэдбэриин предприятинуудай болон эмхи зургаануудай дэргэдэхи комсомольско ба профсоюзна организацинууд эдибхитэйгээр оролсожо, өөһэдынгөө мэдэлдэ байһан спортивна общестонуудай ажал-ябуулгые һэргээхэ үүргэтэй. Физкультурна хүдэлмэриие һайжаруулха тушаа һомологдоһон мүнгэн зөөриие ондоо тээшэнь гаргашалангүй, имагта энэ зорилгодо ашагтайгаар хэрэглэхэ тон шухала.

Һүүлэй жэлнүүдтэ советскэ һургуулинуудаар физическэ культурада залуушуулые һургаха талаар бага бэшэ хүдэлмэри хэгдэһэн байбашье һаа, энэ хүдэлмэриие тоодоггүй, хоёрдохи ээлжээндэ ерүүлдэг һургуулинуудай директорнууд болон комсомольско организацинуудай хүтэлбэрилэгшэд олон бии. Иимэ байдалые саашадаа усадхаха тушаа партийна ба комсомольско организацинууд, түбхын түрүүндэ культурно-гэгээрэлэй эмхи зургаанууд ехэхэн хүдэлмэри хэхэ байна. Физкультурна хүдэлмэриие эрид шууд һайжаруулхын тулада спортивна общестонуудай дунда социалистическэ мүрысөөе үргэнөөр дэлгэрүүлхэ угаа шухала.

Манай республика соо физкультурна болон спортивна общестонуудай хүдэлмэри һайнаар ябуулагдана гэхын аргагүй. Юундэб гэхэдэ, ВЛКСМ-эй райком ба айкомууд һүүлэй үедэ физкультура тушаа анхарал оролдолгоёо хангалтагүйгөөр табидаг болоһон байха юм. Мүнөө город болон аймагай центрнүүдтэ энэ хүдэлмэриие һэргээхэ талаар бага зэргэ эмхидхэлэй хүдэлмэри хэгдэбэшье һаа, хүдөө нютагуудаар физкультурна болон спортивна хүдэлмэри мартагдашоод байна гэхэдэ болоно.

Футбол, волейболоор наадажа байдаг залуу хүбүүд ба басагад колхозно центрнүүдтэ гү, али колхозно полевой станууд дээрэ үсөөн тэды харагдана. Иимэ байдал хадаа физкультурна хүдэлмэриин тон хангалтагүй байһаниие эли тодоор харуулна. Гүйсэд ба гүйсэдбэшэ дунда һургуулинуудаар һуража байдаг ахалагша классуудай ухибүүд физкультурна мэргэжэлдэ хангалтагүйгөөр һургагдана. Тэндэхи комсомольско эхин организацинуудай хүтэлбэрилэгшэд ба бүхы комсомолецууд, тэрэшэлэн пионерскэ организацинуудай хүтэлбэрилэгшэд энэ шухала хүдэлмэриие һайжаруулха тушаа юушье хээгүй байха юм.

Ажалшадай депутадуудай сельскэ ба сомоной Соведүүд, тэрэшэлэн аймгүйсэдкомууд физкультура болон спортивна общестонуудай хүдэлмэриие һайжаруулха талаар ехэхэн үүргэ дүүргэхэ байгаа. Теэд, энэ зорилгоёо олонхи Соведүүд дүүргэнэгүй гэхэдэ зааханшье алдуу болохогүй гээшэ. Ушар иимэһээ нютагуудтахи Соведүүд болбол физкультурна хүдэлмэридэ һомологдоһон мүнгые зүб замаарнь гаргашалжа, стадион болон физкультурна талмайнуудые жэшээтэ һайнаар бариха, һайн түхеэрэлгэ хэхэ тушаа оролдохо ёһотой.

Физкультурна общестонуудай хүдэлмэриие мүнөө үеын оршон байдалай эрилтын ёһоор шэнэдхэн табиха хэрэгтэ партийна, комсомольско болон советскэ организацинуудта бүхы эдибхитэд ехэхэн туһаламжа үзүүлхэ байна.

БМАССР-эй Совнаркомой дэргэдэхи физкультура ба спортые эрхилхэ комитедэй хүдэлмэрилэгшэд энэ хүдэлмэриие улам саашань хүгжөөхэ талаар ехэхэн хүдэлмэри хэхэ байгаа. Теэд, энэ зорилгоёо тон хангалтагүйгөөр дүүргэжэ байһаниинь хэндэшье элитэ мэдэгдэнэ.

Мүнөөдэр Физкультурнигай Бүхэсоюзна Үдэрые тэмдэглэжэ, Улан-Удэдэ физкультурнигуудай парад ба спартакиада үнгэргэгдэхэнь. Энэ хэмжээ-ябуулга болбол манай республика дотор физкультурые хүгжүүлхэ хэрэгтэ бодото түлхисэ болохо үгэхэ ёһотой.

Июниин 3-да Москвада С. М. Буденныйн нэрэмжэтэ Улаан тугта дээдэ офицерскэ морин-сэрэгэй һургуулиин морин-спортивнэ һорилгон болобо. ЗУРАГ ДЭЭРЭ: трамплинһаа дээгүүр хүндэлэн харайжа ябана.
В. Ковригинай фото (ТАСС-эй фотохронико).

Улаан Армиин Н-скэ частиин лагерьнуудта.
Ахалагша сержант Огнёвой отделени үглөөнэй физкультзарядка дээрэ гараад байна.
Д. Сорокын фото (ТАСС-эй фотохронико).

Японско агрессорэй эсэслэн бута сохигдохонь лабтай!

Түрүү колхозниггуудай үнэн сэхэ ажал

Тамчын сомоной «Социализм» колхозой члендүү Иволгын аймагай «авангардныхиинай» урялаар бүхэреспубликанска социалистическэ мүрысөөндэ эршэмтэйгээр оролсоһон юм. Тиин, адуу малаа садхалан тэжээлээр хангахын зорилгоор, «Социализм» колхозойхид үбһэхуряалгаа үдэр һүнигүй ябуулжа байна.

Гурбадахи бригада (бригадирынь нүхэр Цыбенова) колхоз соохи социалистическэ мүрысөөндэ илаһаар. Энэ бригадын члендүүд байгуулагдаһан графигаа ходо һайн шанартайгаар дүүргэдэг байна. Эндэ үдэрэйнгөө нормые дүүргэлтэгүй нэгэшье хүн үгы юм. Машинистнуул Тубчинова, Сашжиев гэгшэд 5-һаа 5,50 гектар хүртэр сабшажа, колхоз соо түрүүлэнхэй. Гар хажуурщад Буянтуева, Будаева, Балданова, Дашиева ба бусад үдэрэйнгөө даалгабаринуудые 150—174 процент хүртэр эрхим шанартайгаар дүүргэдэг байна.

Колхоз соохи социалистическэ мүрысөөнэй дүнгөөр гурбадахи бригада түрүү һуури эзэлжэ, правлени ба партийна организациин дамжуулгын Улаан туг абаба.

Тэрэшэлэн тус колхозой бусадшье бригадын члендүүд үбһэхуряалгые дээрэ үндэр бүтээсэтэ ажалай үльгэр жэшээнүүдые харуулжа байна. Тэдэнэй дундаһаа Лубсан Доржиев, Цыныреп Дараева, Цыбик Гурожапова, Дулма Бадарова, Дулма Цыренова ба бусадые тусгаар тэмдэглэмээр байна.

Бригада, звено ба колхознигуудай дунда социалистическэ мүрысөөн үргэнөөр хэлгэрэнхэй. Бригадын түрүүшүүлэ үдэр бүри «Эрхим машинист», «Эрхим хажуурщан», «Эрхим тармуурщан» гэһэн түгүүд бэрюулагдаг юм.

Агитаторнууд Гурожапова, Будаева, Будажапова, Дашиева ба бусад үбһэшэдэй дунда агитационно нүхэлмэри һайнаар ябуулжа, тэдэнэрые мүнөө үеын оршон байдалтай гүнзэгыгөөр танилсуулдаг байна.

Колхозой правлени үбһэхуряалгын хүдэлмэрилэгшэдые урмашуулха хэмжээнүүдые абажа, түрүүшүүдые саг ●●●●●● шагнадаг юм. Эндэ имагта үбһэхуряалга адэхэтэйгээр ябуулагдажа байна, харин силос хараха ба набшаһата тэжээл нэгэмжүүлхэ бэлэдхэхэ хүдэлмэри амжалтатайгаар үргэргэдэжэ байнхай.

Б. ДАРАЕВ, Сэлэнгын аймагай «Социализм» колхозой партийна организацийн секретариин орлогшо.

Үбһэшэд үндэр бүтээсэтэ ажалаар харюусаба

ХОРИ. (Манай корреспондентһээ). Японийн правительствада Советскэ Правительствын хэһэн мэдүүлгые халуунаар угтажа һаһайжа аймагай колхозниггуул үбһэхуряалга дээрэ ажалай үндэр бүтээсэнүүдые түйлажа байна. Правительствын имнэ сэсэ мэргэн шиидхэбэриие радиогоор шагнаһан ба газетэнүүдэй уншаһан дары эндэхид Улаан Арми ба Эхэ орондоо туһалха ябадалаа улам арбидхаха зорилготойгоор тэжээл бэлэдхэхэ хэрэгтэ урда урдынхиһаа эршэмтэйгээр оролсобо.

Жэдановай нэрэмжэтэ артелиин үбһэшэд һүүлэй үдэрнүүдтэ ажалай бүтээсэ ба шанар илангаа дээшэлүүлбэ. Эдэнэр Советскэ Правительствын шиидхэбэриие дуулаад байхадаа японско агрессорые үгы хэхэ хэрэгтэ бухы хабаяа элсүүлхэбди гэжэ мэдүүлээ. Тиин, эдэнэр хэлэһэн үгэдөө хүрэжэ эхилбэ. Заидра Жамьянов гэгшын хүтэлбэрилдэг звеногой члендүүд үбһэхуряалга дээрэ үйлэдбэриин үндэр бүтээсэ ба эрхим шанар түйлажа бэшэ нүхэдөө булинхай. Гар хажуурщан Бато Балданов гэгшэ 0,55 гектарай оронд үдэр бүри 0,75-һаа 0,80 га хүртэр эрхим шанартайгаар сабшажа байна. Нүхэр Балданов орой хамта 11 га сабшаһан байна. Тэрэшэлэн звеногой члан Намсалма Очирова гэгшэ 20 үдэрэй нэрмэ үлүүлэн дүүргэһэн байна юм. Жданавай нэрэмжэтэ колхозоо энээнэй шэнги үндэр бүтээсэ ба эрхим шанар түйлагшад колхознигууд барагдашагүй олон. Эдэнэр адуу малаа шэмэтэй һайхан үбһэ тэжээл элбэгээр бэлэхэжэ, малажал үсхэбэрилхэ гүрэной түсэб үлүүлэн дүүргэхэ ба хэрэгтэ абтаха ашаг шэмые дэлгэрүүлхэ хэрэгтэ нэгэн һаналтайгаар оролсонхой.

Советскэ Правительствын сэсэ мэргэн шиидхэбэридэ харюу болгон ажалай үндэр бүтээсэ түйлажа байһан үбһэшэд Хориин бусадшье колхозуудаар олон байна.

Ц. ГАРМАЕВ.

Тарбагатайн аймагай «Гигант» колхоз энэ жэлдэ элбэг баян ургаса ургуулба. Үрһэнэйнь участок дээрэ тариһан таряан илангаа һайнаар ургаа.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: (зүүн гарһаа) колхозой түрүүлэгшэ А. В. Павлов, гурбадахи полеводческо бригадын бригадир И. Ф. Сапунов, аймагай газартаряаланай таһагые даагша Г. К. Васильев гэгшэд ургасын гарасые хаража байна.

А. Поповой фото.

Мүрысөөндэ улам эршэтэйгээр оролсобо

КАБАНСК. (Телефоноор абтаба). Японско агрессорые эсэслэн үгы хэхэ сэсэ мэргэн шиидхэбэри гаргаһан Советскэ Правительствынгаа политикые һайшаан угтаһан аймагай колхозууд таряагаа үсөөхэн хоног соо, эрхим шанартайгаар хуряажа, Улаан Арми ба гүрэндөө шэнэ урагса элбэгээр үгэхэ хэрэгтэ хэдэн дабхар эршэтэйгээр оролсобо.

Тиин, аймагай бүхы колхознигууд таряахуряалгаа түргэн дүүргэжэ, гүрэнтэйгөө саг соонь тоосоохо зорилгоор, социалистическэ мүрысөөндэ улам эршэтэйгээр оролсобо.

Тимлюйскэ сельсоведэй 17 партсъездын нэрэмжэтэ, «Майн 1», «Красное Знамя», «Путь социализма» колхозуудай эрэгтэй эмэгтэй члендүүд олон зоной хабааһалгатай митинг дээрэ нэгэн хүн шэнгээр нигэжэ мэдүүлбэ гэбэл: «Японско агрессорые үй бута сохихо ябадалаа хамаг хүсэеэ хандуулжа, бухэдэлхэй дээрэ амгалан тайбан байдал бадаруулха нангин хэрэгтэ оронойбүхы арадтай хамта амп бээ хайралангүй оролсохо байнабди. Бидэнэрэй эгээн шухала зорилго юүб гэхэдэ, түбхын түрүүлэн ургасаа моносгорые ороохо гээнгүйгөөр хуряажа, гүрэндэ тушааха хүдөө ажалай продуктнуудые хаһа соонь оруулха, тэрэшэлэн адуу мал даа садхалан ба шэмэтэй һайхан үбһэ тэжээл бэлэдхэхэ ябадал болоно».

Тиимэдэ бидэнэр энэ шухала кампаниинуудые шиидхэхэ хэрэгтэ эршэтэйгээр оролсожо, Улаан Армидаа элбэг эхэ туһа хүргэхэ улгэртэй».

Мүн аймагай ондоошье колхозууд байгаа болоһон митингүүдтэ хабаадагшад нимэрхүү уялганууды абажа, социалистическэ мүрысөөндэ улам хүсэтэйгээр оролсоһон байна юм.

Таряахуряалгые түүбэрилэн эхилһэн колхозууд тэрээ эрхэ бүри олошоржо байна. Энэ хүдэлмэридэ ябажа байһан колхозниггууд Советскэ правительстводоо зүб шиидхэбэридэ харюу болгон ажалай үндэр бүтээсэ ба эрхим шанар түйлахын түлөө үдэр һүнигүй тэмсэжэ байха юм. Сталинай, 17 партсъездын нэрэмжэтэ колхозууд таряа хадалгада хэдэн жатка ба гар хажуурщал, сэрэшээдые гаргаһаар үнихэн болоо. Мүнөө эдэнэр тарянаа түрүүшын бухалнуудые жорыаган табиба.

Брянска сельсоведэй «Майн 1» колхоз тариигын хойноһоо оролсотой һайн харууһа хэжэ, барагурасая үргуулһан байна. Тиин, энэ дахид элсэнһэн таряагаа түүбэрилэн хадалха хаһа саг соонь оробо. Мүн «Красное знамя», «Путь социализма» колхозууд таряахурялгаза эхэлтэйгээр ороһон байха юм.

Ургаса хуряалгын түүбэрилэн ороһон колхозууд Кабанскын олошоржол байна. Эдэ колхозуудай члендүүд үгэдэ хүгшэн илгаагүй үндэр бүтээсэтэйгээр хүдэлмэрилжэ, японско агрессорые хяа һамна сохихо болзор ойротуулхабди гэжэ нэгэн һаналтайгаар мэдүүлнэ.

Д. АЛЯБЬЕВ.

Һайн бэлэдхэлтэйгээр оробо

ПЕТРОПАВЛОВКА. (Телефоноор абтаба). Задын түрүү зэргын колхозууд таряахуряалгада һайн бэлэдхэлтэйгээр оробо. Августын 7—8-ай үдэрнүүдтэ аймагай дүрбэн колхозууд таряагаа түүбэрилэн хадажа эхилһэн байна. Эдэ колхозуудай хадалга бүри мүһэн дүүрэжэ, саг соогоо бэлэн болоһон байгаа.

Будённын, Доржи Банзаровай нэрэмжэтэ, «Социализм», «Галын очи» колхозууд ячмень ба хара таряа хадалгада эхитэйгээр ороо. Эдэ колхозуудай ороһоото культуряануудай таряан жэгдэрэн элэшээхэ байна. Һазар бүхы таряагаа комбайн, жатка ба гараар хуряажа жэгдэрхэнь.

Августын 15 багаар аймагай бүхы колхозууд таряагаа хадажа эхилхэ юм.

Японийн правительствода Советскэ Правительствын хэһэн мэдүүлгэ бүри мүһэн һайшаһан Задын колхозууд таряахуряалгаа түргэн ба эрхим шанартайгаар дүүргэжэ, гүрэнтэйгөө саг соонь тоосохо уялганүүдые абаад, һазнай ажалайгаа темпые улам шангадхаба.

Аймагай колхозууд имагтал таряахуряалгые саг соонь дүүргэхэ шухала хэмжээнүүдые хараалһаа абаһан, харин үбһэшэд бүхы хүдэлмэрнүүдые шамдуулжа, үхэр малаа садхалан тэжээлээр хангаха хэрэгтэ шухала анхарлаа табиба.

Түмэрзамайхидай үгэ

Зүүн-Сибириин 4 ба 5-дахи таһагуудай түмэрзамайхидай коллективүүдэй бүхы эрэгтэй эмэгтэй хүдэлмэришэн, инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэд ба албахаагшад японско империалистнуудтэ Советскэ Правительствын дайн сэрэг соносхоһон мэдээсэлые угтаа баяртайгаар угтаха зуураа ажалай үндэр бүтээсэнүүдые түйлажа, үйлэдбэриингөө программые саг болзорһоонь урид дүүргэхэ гэһэн нэгэн харюусалгатай политическэ уялганууды абанаһ.

Японитой дайн сэрэгтэй болоһон мэдээсэлые радиогоор дамжуулхатайнь хамта Улан-Удын депогой олон тооной хүдэлмэришэн болон инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэдэй хабаадалгатайгаар митинг болжо, тэрээн дээрэ ВКП(б)-гэй горкомой секретариие ажаүйлэдбэриин ба транспортын талаар орлогшо секретарь нүхэр Шумаев информаци хэбэ.

Тэрэнэй һүүлээр инструментальна цехын мастер—стахановец нүхэр Тихо гэгшэ үгэ хэлэжэ зуураа японско империалистнуудай хэдэн дахин шунахай агрессивна политика гаргажа, Советскэ Союзда хайн сэрэгээр оро һандарал хохидол хэлэн ябаһаныень элирүүлбэ.

—Манай энэдэ советскэ засагай һаяхан бии болоод, экономическэ ба сэрэгэйнгээ хүсэ шаталые үшөө зангидаагүй байхадамнай японскоимпериалистнууд болбол дайн сэрэг сэрэмгэ оро ерээд, манай арюун нангин Эхэ ороной Дурнадахи зүгэй баялигые тоноһон бэлээ. Тэрээнһээ хойшо хэдэн дахин дайн сэрэг үүсхэжэ һандарал хохидол хэһэниинь бидэнэр хэзээдэшье мартахагүйбди. Тиимэһээ манай Правительствын Японидо дайн сэрэг соносхоһон ябадал тон зүбтэй ба сэсэн мэргэн политика болоно. Японско агрессорнуудые баатарлиг түргэнөөр бута сохихо хэрэгтэнь бүхы хүсэ шадалаа үгэхэ ёһотойбди,—гэжэ ахалагша машинист нүхэр Юргановай мэдүүлхэдэнь, тэндэ байгшад үни удаан альга ташалгаар үгэ һайшаан угтаба.

Тус депогой парткомой секретарь нүхэр Паршин болон Эсэгэ ороной хамгаалгын агуухэ дайнай жэлнүүдтэ түмэрзамайхидай гаргаһан баатаршалгануудые тэмдэглээд, коллективэйнгээ члендүүдые үшөө шангаар хүдэлмэрилжэ, японско империалистнуудые ойрын сагта үгы хэхэ хэрэгтэ манай Улаан Армидаа али болохо туһаламжа үзүүлхые урлагаба.

—Японии хадаа хүн түрэлхэтэнэй түүхэдэ шунахай агрессор байһан гэжэ тооногдоно. Тэдэнэрэй бусад демократическэ оронуудай газар үһые хүсэөр абаха, тэрэ тоодо манай агууехэ орон арадай баялигые булааха абаха гэжэ һаһан хорото аашануудые советскэ хүн зон хэзээдэшье мартахагүй. Японско агрессор бута сохигдохо байһандань хэдэшье ажаг һэжэг түрэхэгүй. Манай зоригто болбол Улаан Армидаа туһалхын тулада бухы хүсэ шадалаа үгэхэ гэжэ байнабди,—гэжэ Халхын Гол дээрэ японецуудтай тулалдаһан хабаадалсаха, тэдэнэрые бута нэрьелсэһэн нүхэр Сидкин мэдүүлбэ.

Советскэ Правительствын мэдүүлгые бухы түмэрзамайхид тон зүбтэй дээрэ тоолоно һайшаахаһаа гадна, энэ түүхэтэ шиидхэбэриин харюуда шэнэ-шэнэ социалистическэ уялганууды абаха зуураа сталинска вахтада жагсана.

Мүнөө түмэрзамайхидай коллективүүдэй дунда ажалай үндэр бүтээсэнүүдые түйлажа, үдэрэйнгөө нормонуудые 150—200 процент хүртэр эрхим һайн шанартайгаар дүүргэдэг стахановецуудай тоо үдэр бүри олошоржо байна.

Һаяхан манай эндэхи түмэрзамайхид ехэхэн бүлэг хүдэлмэришэн, инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэд болон командирнууд ажалай габья гаргаһанайнгаа түлөө СССР-эй ордендүүд болон медальнуудаар шагнагдаһан байгаа. Энэ дээдэ шагналай харюуда эдэнэр патриотическэ хүдэлөөн ябуулжа, бүхы коллективүүдээ үшөө хүсэтэйгээр бадарна. **А. ПАВЛОВ.**

Доодо-Худанай колхозууд хамагай хойно шэрэгдэһээр

ХЭЖЭНГЭ. (Манай корреспондентһээ). Үбһэхуряалгын эрхим болзорнуудай дүүрэжэ байбашье, Доодо-Худанай бүхы колхозууд тэжээл бэлэдхэхэ түсэбүүдээ тааламжагүй дүүргэжэ, хоцоржо байна. Молотовой, Ворошиловой. Энгельсын нэрэмжэтэ колхозууд үбһэхуряалгада тон ехээр хожомдожо ороһон болоошье, бүхы хүсэеэ сабшалан дээрэ элсүүлжэ шадаагүй байгаа. Тэрээнһээ болоод эдэ колхозууд үбһэ сабшаха түсэбүүдээ мини 4—5 процент дүүргэһэн байха юм.

Тарашэлэн Энгельсын нэрэмжэтэ, «Октябрь» колхозууд үбһэхуряалгые болоошгүйгөөр хожомдуулжа байнхай.

Үбһэ тэжээл бэлэдхэхэ колхозууд нимэ ехээр унжагайрүүлжэ байһан гол шалтагаан юуб гэхэдэ, эндэхи колхозуудай правлениинууд хүдэлмэриие хэрэгтэ хайша хайшаа эдэ харжа хандаһанһаа амар ябадалаа табиһан байбаһаа гэршэлнэ.

Адуу мал садхалан тэжээл бэлэдхэхэ хэрэгтэ ниимэ харюусалгагүйгөөр хандажа байһан Доодо-Худанай колхозууд ба тус сомоной советэй гүйсэдком үбһэхуряалгые шамдуулха ёһотой.

Эрхим шанартайгаар хуряахын түлөө

БИЧУРА. (Телефоноор абтаба). Круминай нэрэмжэтэ колхоз аймаг соогоо түрүүлэн таряагаа түүбэрилэн хадажа эхилбэ. Энэ колхозой шэнисын таряан һазар үргэлжэ эдешзмэжэ байна. Поли дээрэ хүдэлмэрилжэ байгаа 5 жаткануул түрүүшын үдэрһөө хойшо үльгэр жэшээ харуулна.

Тус колхозой члендүүд таряа хадалга, боолго, һурилэлгэ, сохилго ба гүрэндэ тушааха хоорондо забһар гаргахагүйн тулада горьтойхон анхаралаа табина. Тиин, эдэнэр хадаһан таряагаа хатамсаар боожо орулна.

Мүнөө энэ колхозой члендүүд болбол японско агрессорые хяа бута сохижо, бүхэдэлхэй дээрэ амгалан тайбан ажабайдал бадаруулха гэһэн Советскэ Правительствын сэсэмэргэн политикые халуунаар һайшаагаад, таряахуряалгаа эрхим шанартайгаар түргэн үнгэргэжэ, Эхэ орондоо шэнэ урагсын таря элбэгээр үгэхын түлөө хамсыһаа шамажа тэмсэхэбди гэжэ нэгэн хүн шэнгеэр мэдүүлбэд.

Таряахуряалгада ороһон бүхы колхознигууд хамаг хүсэеэ хуряалгада түргэн дүүргэхэ хэрэгтэ элсүүлжэ, японско империалистнуудые эсэслэн дараха ябадал улам дүтэлүүлхэ уялганууды абаад, таряалангай бүтээсэ үдэр эрэхэ бүри дээшэлүүлжэ байна.

Колхознигуудай патриотическа мэдүүлгэ

БАЙКАЛО-КУДАРА. (Телефоноор абтаба). Японийн правительстводо Советскэ Правительствын хэһэн мэдүүлгэдэ зориулагдаһан митинг бүгэдэ дээрэ сугларһан аймагай бүхы колхознигууд хабаадалсаа. Энэдэ хабаадаһан колхознигууд Советскэ Правительствын шиидхэбэрине бүлтэгэй дэмжэн һайшаагаад, Улаан Арми ба Эхэ орондоо туһалха хэрэгээ улам эрхим арбидхахабди гэжэ патриотическаар мэдүүлбэд.

Таряахуряалгые түүбэрилэн эхилһэн «Политотдел», «3 пятилетка», «Красный пахарь», Пушкинай нэрэмжэтэ ба бусад колхозууд урагса хуряалгын бүхы хүдэлмэринүүдые түргэн ба эрхим шанартайгаар дүүргэжэ, гүрэнтэйгөө хаһа болзор соонь тоосохо уялга абаһан байна. Тиин, тус колхозой абаһан уялгануудаа дүүргэжэ, хэлэһэн үгэдөө хүрэхын түлөө энэ удэрнүүдтэ эмхитэй ажалай үльгэр жэшээ харуулжа байха юм.

Советскэ Союзай политикые нэгэн хүн шэнгээр һайшааһан Байкало-Кударын аймагай эдэ колхознигууд хэлэһэн үгэдөө захатагүй хуряажа, таряахуряалгаа таатай болзор соо эрхим шанартайгаар дүүргэхэнь лабтай.

Шэнэ уялганууды абана

Ажалшад депутадуудай Улан-Удын городской Совөдэй коллективэйхидэй митинг дээрэ нүхэр Межуд гэгшэ Советскэ Правительствын Японидо дайн сэрэг соносхоһон мэдүүлгэ тухай информаци хэбэ.

Тус митинг дээрэ нүхэр Степанова, Ворожейкин болон Козел гэгшэд халуун патриотическэ үгэнүүдые хэлэхэ зуураа коллективэйнгээ члендүүдые Советскэ Правительствын шиидхэбэриин харюуда шэнэ-шэнэ уялганууды абажа, Эхэ орондоо болон Улаан Армидаа туһаламжа үзүүлхын түлөө эсэхэ сусахые мэдэнгүйгөөр хүдэлмэрилхые уряалба.

Энэ коллективэй бүхы члендүүд болбол сэрэгэй мэргэжэлые гүнзэгыгөөр шудалха гэжэ уялганууды абаад, тэрэнэ нэрэтэй түрэлтэйгөө бэелүүлжэ байна.

Японидо Советскэ Правительствын дайн сэрэг соносхоһон мэдээсэлые городой бүхы ажаүйлэдбэриин предприятинууд, олзобориин артельнуудтай нэгэн гурбаа олон хүнтэй коллективүүд болон учреждениинуудай коллективэнүүд зэбшэн хэлсэжэ, тэрэнтэй гүнзэгыгөөр танилсаажа байна. Энэ түүхэтэ документын харюуда шэнэ социалистическэ уялганууды абаха зуураа ажалай үндэр бүтээсэнүүдые түйлажа байха юм.

Ф. АНДРЕЕВ.

Монгол Арад Республика болбол Японидо дай соносхобо

УЛАН-БАТОР, августын 10. (ТАСС). Мүнөөдэр үглөөгүүр Монгол Арад Республикын Бага Хурал ба Министрнүүдэй Совет болбол Японидо эсэргүү дай хэхээр Монгол Арад Республикын соносхохо тухай шиидхэбэриие өөрынгөө хамтараһан заседани дээрэ нэгэн дуугаар баталан абаба.

Японидо дай соносхохо тухай Монгол Арад Республикын Бага Хурал ба Правительствын ДЕКЛАРАЦИ

Монгол Арад Республикын Бага Хурал ба Правительство болбол монгол арад зоной өөрынгөө сүлөөтэй, бээе даанхай ба хүсэд дэдэ эрхэтэй байха гэжэ үгэ заһанһаа хойшо олон жэлэй хүсэлэн байһан хадань:

Өөрынгөө демократическа хүрмэнэртэй эбтэйгээр нэгэн будэ болоо жо ажаһуха гэһэн монгол яһатанай хүсэлэн дээрэлэн үндэһэлжэ:

Манай гүрэнэй бээе даанхай байдые нэгэн болохоо ба бухэжүүлхэ ябадалда монгол арад бидэнэртэ ахадүүгэй туһаламжа үзүүлхэ гэжэ гараа һарбайһан Советскэ Союзай арадууд ахатүүнэй бидэ гэжэ мэдэрһэн хадаа;

МНР ба СССР хоорондоо харилсан туһалалсаха тухай 1936 оной марты 12-то Улан-Батор городто батлаһан договороор абаһан уялгануудаа үнэн шударгүү байжа;

Мүн тэрэшэлэн бүхы дэлхэйн демократическа гүрэнүүд болон эрхэ сүлөөдэ хүртэй арадуудай бүтээлэнитын эб найрамдалые түргэнөөр байгуулха гэһэн нэгэдмэл хүсэлэнөөр зориггүүлагдажа:

Нэгэдэмэл Нацаунуудай хэрэгтэ өөһэдынгөө туһа нэмэри оруулын тулада,—мүнөө эсэргүүн Нэгэдэмэл Нацинуудай талада байжа, Японию эсэргүү хамта нангин дай хэхээр хүүли ёһололгоор соносхоо. Советскэ Правительствын Москва городто энэ оной августын 8-да соносхоһон мэдүүлгэтэй хүсэд нэгэдэнэ.

Номгон далай дээрэхи дайн

ЛОНДОН, августын 10. (ТАСС). Рейтер агентствын дамжуулһаар хадаа, августын 7—8-да американска Алас Дурна зүгэй авиацин самолёдүүд ба авианосецууд дээрэ базатай байһан самолёдүүд 60 японско суднануудые шэнгэһэн гү, али гэмтэһэн, мүн агаарта болоһон байлдаануудта 47 японско самолёдые үгы хэһэн байна гэжэ мэдээсэнэ.

ВАШИНГТОН, августын 10. (ТАСС). США-гэй Номгон далайн флодой штаб болбол августын 10-да англичанска ба американска самолёдүүд Хонсю аралай хойто талада доботхо ябадалаа дахяад һэргээбэ гэжэ мэдээсэнэ.

Августын 9-дэ американска линкорнууд, крейсернүүд ба эсминецүүд болбол Хонсю аралай хойто эрьедэ байһан Камаисинт баһа газарта байһан японско ажаүйлэдбэриин ба сэрэгэй байра барилгануудые айхабтар шангаар буулаба гэжэ. Тус городто нилээд ехэ гараа гай ушаруулагдаа, тэндэ биһиин транспорт ба 3 жэжэ ашааны суднануул шэнгэнэгшээ.

ЛОНДОН, августын 10. (ТАСС). Гуам арал дээрэһээ Рейтер агентствын корреспондентын дамжуулһанай ёһоор, Номгон далай дээрэхи американска стратегическэ авиацина командалагша генерал Спаатс гэгшэ августын 10-ай үглөөгүүр «Ниишадэг хэрэм»—гэдэг гаргуу ехэ хүсэтэй 70 американска бомбардировщигуул Токиодо байгаа арсеналые бомбодобо гэжэ мэдээсэнэ.

Швейцарска радиогой мэдээсэл

ЛОНДОН, августын 10. (ТАСС). Лондоной радио болбол Берндэ һуугаа японско элшэн түлөөлэгшэ болбол холбоото штадуудай ба Хитадай правительствонуудта дамжуулан үгэхын тулада Японско Правительствын мэдүүлгые барюулба гэһэн Швейцарска радиогой мэдээсэлые дамжуулба.

Эттлиин мэдүүлгэ

ЛОНДОН, августын 8. (ТАСС). Рейтер агентствын дамжуулһаар хадаа, Японидо эсэргүү дайн хэхэ тухай Советскэ Союзай соносхоһоной дашарамда, премьер-министр Эттлиин үргөөн мүнөөдэр энээн дурсагдаһан мэдүүлгэ тунхаглажа гэбэл:

«Великобританида байһан бидэнэр бүгэдөөрөө нацистска Германида эсэргүү дайн сэрэг ехэ сэрэгэй кампание ябуулхадаа России үзэжэ гараһан айхабтар ехэ ухал гэмтэлба хүсэеэ зангидалые хүргэн мэдэжэ байһан бидэнэр ехээр сэгнэжэ байгаабди, тиин бидэнэр Росси гэжэ баруун тээ илалта түйламсараа союзнигуудтайгаа хамта зүүн фронт дээрэхи дайсанда эсэргүү дайнда оролсохо юм гэжэ ходоол этигэжэ байгаабди. Германиин үгэ дуугүйгөөр капитуляци хэһэн ябадал хадаа мэдээжэ нэгэ һүүлшые мэдэжэ эсэргүүн бээгүйсэн СССР-эй ябасынь хэрэгсээн ябадал ба болоно олгобо».

Пресс-конференци дээрэ Бирнсын хэһэн мэдүүлгэ

ВАШИНГТОН, августын 8. (ТАСС). Советскэ Союз болбол Японидо эсэргүү дайнда оролсобо гэжэ Президент Трумэнэй мэдээсэһэнэй һүүлээр, США-гэй Гүрэнэй Секретарь Бирнс ехээр тусхай пресс-конференци дээрэ хэһэн мэдүүлгэдөө соносхобо, тиихэдээ мүнөө үеэдэ японско арад зон саашадаа эсэргүүсэлтэ хэһэнэй шалтагаан хүрэхэ мэдэрэж бээе гэжэ найдабалаа элирүүлэн хэлэһэн байна.

Удаа тэгэнь, Бирнс нигэжэ мэдүүлбэ: «Августын 9-һөө хойшо Японидо эсэргүү дайнай байдалтай болоһон дээрэ бээ гээлохо гэһэн Советскэ Правительствын мэдээсэлые би амаршалнаб. Советскэ Правительствын хэһэн энэ алхам хадаа дайнай улам саашаа үргэлжэлхэ ябадалые хоро ба хэдэн олон хүнэй амп наһаа гэжэ ябадалые болюулха ёһотой. Европодохи дайсание дилэн дараха хэрэгтэ хани барисаатай байһан союзна державанууд мүнөө Алас Дурна зүгтэ тэрэ барисаагаа үргэлжэлүүлжэ хүн түрэлтэндэ эб найрамдал ерүүлхэнь гэжэ мэдэхэ золтой байбаб».

Дам саашаа, Бирнс болбол Алас Дурна зүгтэхи дайн туша агууехэ демократическа державануудай позици тухай Президент Трумэнэй һанажа бодожо байһан юумые элирхэйлэн хэлэбэ.

Трумэн ба Бирнс гэгшэд Нэгэдэмэл Нацинуудай уставые ратификацилха тухай документэдэ гараа табиба

ВАШИНГТОН, августын 8. (ТАСС). Трумэн ба Бирнс гэгшэд Нэгэдэмэл Нацинуудай уставые ратификацилха тухай сенатска документэдэ гараа табиба гэжэ хуулитаар соносхогдобо. Тиимэ болохолоороо, Холбоото Штадууд энэ уставые хуулитайгаар батала гэлшэ.

Японидо Советскэ Союзай дай соносхоһон тухай хилын саана бэшэнэ

НЬЮ-ЙОРК, августын 8. (ТАСС). Ассошиэйтед пресс агентствын корреспондентын Гуам гэжэ аралһаа дамжуулһаар хадаа, Америкын Холбоото Штадуудай Номгон далайн флодые командалагша адмирал Нимиц гэгшэ США-гэй Номгон далайн флодто гаргаһан приказ соогоо ингэжэ мэдүүлбэ гэнэ:

«Японидо эсэргүү дайнда манай хүсэн түгэс союзник болохо—России оролсоһон ябадалые амаршалжа байнабди. Дайн байдалһаан ногуур бээ турштаһан орордой армиинууд болбол Японидо ороходо үзэмжэ таатай газарта байһан тула Нэгэдэмэл Нацинуудай бусад олохон, сэрэгүүдтэй хамта дайлалдаха болоод байхадаа Японийе үй бута сохихо ябадалые түргэдхэхэ туһалха байна. Номгон далайн флот ородуудай хүсэн үзэжэ байһан дүүрэн дэмжэн дэмжэлгэ хүргэхэ лабтай».

ВАШИНГТОН, августын 8. (ТАСС). Сенатор-республиканец Коннон гэгшэ ТАСС-эй корреспондентдо доро дурсагдаһан мэдүүлгэ хэһэн байна гэбэл: «европейскэ дайнине илалта түгэлдэргөөр дүүргэһэн союзнигуудай өөһэдынгөө түргэнөөр дайсанаа сэдхэжэ байна гэжэ һанахадаа сэдхэл зосоомнай ханамжатай байна. Азида болоһон арсалдаанда России оролсоһон ябадал хадаа эб найрамдалые байгуулха хэрэгые түргэдхэхэнь лабтай. Һая гараһан тэрээн хэлсээн болбол уласхоорондын эб найрамдалай түлөө дайнай һүүлээр нягта барисаатай хүгжэлүүлхын тэмдэг болоно».

Хэрюусалгата редактор Ц. Г. ГАЛСАНОВ.

РЕДАКЦИ ба ХЭБЛЭХЭ ГАЗАРАЙ АДРЕС: г. Улан-Удэ, ул. Ленина, 35. (ТЕЛЕГРАФНА АДРЕС: Улан-Удэ. Үнэн). ТЕЛЕФОНУУД: ответ. редактора—23. АТС—1-80; зам. ответ. редактора—7-89, ответ. секретаря—3-23; отделов: партийной жизни и промышленности—7-89, сельского хозяйства—6-03 писем и переводов—6-03 (2 зв); объявлений—2-84 (2 зв.).

Н—00417. Типография Государственного газетного издательства при СНК БМАССР. Тираж 5500.